

**แผนการจัดการความเสี่ยง
การทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2569**

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

แผนการจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

แผนการจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์ประกอบด้านข้อมูล

๑. แสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ มทร.ล้านนา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ รายละเอียดประกอบด้วย

- ๑.๑ ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ เพื่อรับสินบนในการดำเนินงาน (ด้านการจัดการศึกษา)
- ๑.๒ ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ เพื่อรับสินบนในการดำเนินงาน (ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง)
- ๑.๓ ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ เพื่อรับสินบนในการดำเนินงาน (ด้านการบริหารงานบุคคล)

๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต มทร.ล้านนา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙ รายละเอียดประกอบด้วย

- การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของมทร.ล้านนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ยึดมั่นในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และความโปร่งใสเป็นเสาหลักในการบริหารจัดการองค์กร โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการปฏิรูปภาครัฐให้ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยเล็งเห็นว่าการสร้างระบบควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่เป็นข้อกำหนดตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) เท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการปกป้องผลประโยชน์ของรัฐ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันที่รูปแบบการทุจริตและประพฤติมิชอบมีความซับซ้อนมากขึ้น การป้องกันความเสี่ยงเชิงรุกจึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน โดยเฉพาะความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจเพื่อเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์มิชอบ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จึงได้จัดทำแผนจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญ และกำหนดมาตรการสกัดกั้นโอกาสในการกระทำความผิดศีลธรรมและวินัยในกระบวนการทำงานที่มีความเปราะบาง ซึ่งครอบคลุมภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนที่มีนัยสำคัญต่อภาพลักษณ์ของสถาบัน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณนี้ ได้จำแนกและมุ่งเน้นการดำเนินงานใน ๓ ด้านหลัก ประกอบด้วย:

๑. ด้านการจัดการศึกษา: ซึ่งเป็นภารกิจหลักและหัวใจสำคัญของมหาวิทยาลัย ครอบคลุมการควบคุมความเสี่ยงในกระบวนการรับนักศึกษาเข้าเรียน การวัดและประเมินผลการเรียน (การให้เกรด) การจัดสรรทุนการศึกษา และการอนุมัติสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความเท่าเทียม ความยุติธรรม และมาตรฐานทางวิชาการที่เป็นที่ยอมรับของสังคม

๒. ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง: ซึ่งเป็นกระบวนการสนับสนุนที่มีการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยจำนวนมาก จึงเป็นจุดที่มีความเสี่ยงเชิงระบบสูงต่อการเกิดพฤติกรรมเอื้อประโยชน์ การล่อลวงคุณลักษณะเฉพาะ (สเปก) หรือการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยจึงมุ่งยกระดับความโปร่งใสตรวจสอบได้ ในทุกขั้นตอนตั้งแต่การพิจารณาโครงการไปจนถึงการตรวจรับพัสดุ

๓. ด้านการบริหารงานบุคคล: ซึ่งเป็นระบบต้นน้ำในการขับเคลื่อนองค์กร ครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการสรรหา บรรจุแต่งตั้ง การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนและค่าตอบแทน การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น ไปจนถึงการพิจารณาความดีความชอบและการลงโทษทางวินัย โดยมุ่งเน้นการทลายระบบอุปถัมภ์ และสร้างระบบคุณธรรมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

ในการนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ ทั้งในมิติของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากเกิดความเสี่ยง (Impact) เพื่อคำนวณเป็นระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Score) นำไปสู่การออกแบบมาตรการป้องกัน ควบคุมภายในที่ตรงจุด และการจัดทำแผนจัดการความเสี่ยงด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทางด้านการทุจริต

ประเด็น "การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจเพื่อรับสินบนในการดำเนินงาน
(ด้านการจัดการศึกษา)"

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มุ่งมั่นยกระดับคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลและความโปร่งใส โดยตระหนักว่าภารกิจด้านการจัดการศึกษา ทั้งการรับนักศึกษา การวัดผลการเรียน และการอนุมัติสำเร็จการศึกษา คือหัวใจหลักของการผลิตบัณฑิต ทว่ากระบวนการใช้อำนาจตามกฎหมายและการให้บริการตามภารกิจเหล่านี้ ยังคงมีความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเกิดการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์มิชอบเพื่อเอื้อประโยชน์ส่วนบุคคล ซึ่งไม่เพียงแต่ทำลายความเท่าเทียมและมาตรฐานทางวิชาการ แต่ยังส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของสถาบัน มหาวิทยาลัยจึงจัดทำเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงนี้ขึ้น เพื่อเป็นกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และสกัดกั้นโอกาสการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ คะแนน	โอกาสที่จะเกิด	เกณฑ์คำอธิบาย (ด้านการจัดการศึกษา มทร.ล้านนา)
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดการทุจริต/ตรวจพบ มากกว่า ๕ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดการทุจริต/ตรวจพบ ไม่เกิน ๔ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดการทุจริต/ตรวจพบ ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดการทุจริต/ตรวจพบ ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดการทุจริต/ตรวจพบ ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ

๒. เกณฑ์ผลกระทบที่ส่งผลหากเกิดความเสียหาย (Impact)

ระดับ คะแนน	ระดับผลกระทบ	เกณฑ์คำอธิบาย (ด้านการจัดการศึกษา มทร.ล้านนา)
๕	สูงมาก	มหาวิทยาลัยเสียภาพลักษณ์ความโปร่งใสอย่างรุนแรง เจ้าหน้าที่/อาจารย์ถูก ลงโทษซึ่งมูลความผิดและเข้าสู่กระบวนการทางศาลยุติธรรม
๔	สูง	มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการเรียกรับผลประโยชน์ด้านการศึกษาไปยังหน่วยงาน ภายนอก เช่น สตง.เชียงใหม่ หรือ สำนักงาน ป.ป.ช.
๓	ปานกลาง	มหาวิทยาลัยได้รับหนังสือร้องเรียน/แจ้งเบาะแสเรื่องการรับสินบนในการเรียน การสอน ทั้งจากนักศึกษา บุคลากร หรือบุคคลภายนอก
๒	น้อย	ปรากฏกระแสข่าวลือ การวิพากษ์วิจารณ์ในสื่อสังคมออนไลน์ หรือภายในพื้นที่ คณะ/สถาบัน พาดพิงบุคลากร
๑	น้อยมาก	แทบไม่เคยเกิดขึ้นเลย หรือไม่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ภาพรวมของ มหาวิทยาลัย

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

โอกาสเกิด (L) x ผลกระทบ (I)	๑ (น้อยมาก)	๒ (น้อย)	๓ (ปานกลาง)	๔ (สูง)	๕ (สูงมาก)
๕ (สูงมาก)	๕ (M)	๑๐ (H)	๑๕ (E)	๒๐ (E)	๒๕ (E)
๔ (สูง)	๔ (M)	๘ (M)	๑๒ (H)	๑๖ (E)	๒๐ (E)
๓ (ปานกลาง)	๓ (L)	๖ (M)	๙ (H)	๑๒ (H)	๑๕ (E)
๒ (น้อย)	๒ (L)	๔ (M)	๖ (M)	๘ (M)	๑๐ (H)
๑ (น้อยมาก)	๑ (L)	๒ (L)	๓ (L)	๔ (M)	๕ (M)

สรุปช่วงคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด:

- ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E): คำน้ำหนัก ๑๕ – ๒๕ คะแนน (ต้องมีมาตรการจัดการทันทีและเสนอผู้บริหารระดับสูง)
- ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk: H): คำน้ำหนัก ๙ - ๑๔ คะแนน (ต้องมีมาตรการควบคุมและตรวจสอบอย่างใกล้ชิด)
- ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk: M): คำน้ำหนัก ๔ - ๘ คะแนน (ควรมีมาตรการป้องกันหรือทบทวนแนวปฏิบัติกระบวนการทำงาน)
- ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L): คำน้ำหนัก ๑ - ๓ คะแนน (ควบคุมด้วยแนวปฏิบัติปกติหรือยอมรับความเสี่ยงได้)

การประเมินความเสี่ยงทางการทุจริต

ประเด็น "การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจเพื่อรับสินบนในการดำเนินงาน

(ด้านการจัดการศึกษา)"

๑. การระบุประเด็นความเสี่ยงย่อย (ด้านการจัดการศึกษา)

มีความเสี่ยงต่อการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์:

- **กระบวนการรับเข้าศึกษา:** การเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้สมัครเข้าเรียนในโควตา หรือ คณะ/สาขาที่มีการแข่งขันสูง
- **กระบวนการวัดและประเมินผล:** การรับสินบนเพื่อแก้ไขผลการเรียน (แก้เกรด) หรือการช่วยเหลือให้สอบ ผ่าน
- **กระบวนการอนุมัติสำเร็จการศึกษา:** การตรวจสอบคุณสมบัติหรือเกณฑ์ภาษาอังกฤษ/สหกิจศึกษา เพื่อแลกกับการอนุมัติจบการศึกษาที่รวดเร็วหรือผ่อนปรนเกณฑ์
- **การจัดซื้อจัดจ้าง/จัดหาวัสดุฝึกปฏิบัติการ:** การรับผลประโยชน์จากซัพพลายเออร์เพื่อแลกกับการเลือกซื้อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

๒. การประเมิน

ประเด็นความเสี่ยงทางการศึกษา / พัสตุ	โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	คะแนนรวม (L × I)	ระดับความเสี่ยง
๑. กระบวนการรับเข้าศึกษา (โควตา/สาขาแข่งขันสูง)	๒	๔	๘	ปานกลาง (M)
๒. กระบวนการวัดและประเมินผล (การแก้เกรด/ช่วยเหลือสอบผ่าน)	๒	๓	๖	ปานกลาง (M)
๓. กระบวนการอนุมัติสำเร็จการศึกษา (ผ่อนปรนเกณฑ์ภาษาอังกฤษ/สหกิจ)	๑	๔	๔	ปานกลาง (M)
๔. การจัดซื้อจัดจ้าง/จัดหาวัสดุฝึกปฏิบัติการ (รับประโยชน์จากซัพพลายเออร์)	๓	๔	๑๒	สูง (H)

รายละเอียดผลการประเมินและแนวทางควบคุมความเสี่ยง

๑. กระบวนการรับเข้าศึกษา (โควตา หรือคณะ/สาขาที่มีการแข่งขันสูง)

- วิเคราะห์ความเสี่ยง:
  - โอกาสเกิด (L = ๒): อยู่ในระดับน้อย เนื่องจากปัจจุบัน มทร.ล้านนา ใช้ระบบรับตรง ส่วนกลาง และมีเกณฑ์รับเข้าที่ชัดเจน แต่ยังคงมีช่องโหว่ในรอบโควตาพื้นที่ หรือสาขาวิชาเฉพาะทางที่กรรมการสัมภาษณ์
  - ผลกระทบ (I = ๔): อยู่ในระดับสูง หากเกิดการร้องเรียนว่ามีการรับสินบนเพื่อฝากเด็กเข้าเรียน จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยอย่างมาก และเสี่ยงต่อการถูกตรวจสอบโดย ป.ป.ช.
- มาตรการควบคุมปัจจุบัน/ข้อเสนอแนะ: จัดให้มีการคัดเลือกรอบโควตามากกว่า ๓ คน และเปิดเผยรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกพร้อมคะแนนรวมอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

๒. กระบวนการวัดและประเมินผล (การรับสินบนเพื่อแก้เกรด)

- วิเคราะห์ความเสี่ยง:
  - โอกาสเกิด (L = ๒): อยู่ในระดับน้อย พฤติการณ์นี้มักเกิดเฉพาะบุคคล (ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอนบางราย) หรือการที่เจ้าหน้าที่ทะเบียนเข้าถึงระบบเพื่อแก้ไขเกรดโดยพลการ
  - ผลกระทบ (I = ๓): อยู่ในระดับปานกลาง มักเริ่มจากการร้องเรียนภายในองค์กร หรือการแจ้งเบาะแสจากเพื่อนศ.ด้วยกัน ซึ่งหากมหาวิทยาลัยระงับเหตุและตั้งกรรมการสอบสวนทันที จะจำกัดความเสียหายได้
- มาตรการควบคุมปัจจุบัน/ข้อเสนอแนะ: ใช้ระบบการตัดเกรดผ่านระบบสารสนเทศส่วนกลางที่มีระบบ Log File บันทึกทุกครั้งที่มีการแก้ไขคะแนน และต้องได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าสาขาและคณบดีตามลำดับ

๓. กระบวนการอนุมัติสำเร็จการศึกษา (ผ่อนปรนเกณฑ์ภาษาอังกฤษ/สหกิจศึกษา)

- วิเคราะห์ความเสี่ยง:
  - โอกาสเกิด (L = ๑): อยู่ในระดับน้อยมาก เนื่องจากกระบวนการตรวจสอบหนังสือ ทะเบียนประวัติ และเงื่อนไขการจบ (เช่น คะแนน Exit Exam หรือการผ่านสหกิจศึกษา) มีการตรวจสอบร่วมกันระหว่างคณะและสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
  - ผลกระทบ (I = ๔): อยู่ในระดับสูง หากมีการปล่อยให้ผู้ไม่ผ่านเกณฑ์จบการศึกษาโดยการรับสินบน จะส่งผลกระทบต่อมาตรฐานหลักสูตรที่ สป.อว. กำกับดูแล และอาจทำให้ใบปริญญาของรุ่นนั้นๆ ถูกตั้งคำถาม
- มาตรการควบคุมปัจจุบัน/ข้อเสนอแนะ: ใช้ระบบตรวจสอบเงื่อนไขการจบการศึกษาแบบอัตโนมัติ (Automation Check) โดยที่ระบบจะไม่ยอมให้กดอนุมัติ "สำเร็จการศึกษา" หากช่องเงื่อนไขภาษาอังกฤษหรือสหกิจศึกษายังขึ้นสถานะไม่ผ่าน

๔. การจัดซื้อจัดจ้าง / จัดหาวัสดุฝึกปฏิบัติการ (รับผลประโยชน์จากซัพพลายเออร์)

- วิเคราะห์ความเสี่ยง:
  - โอกาสเกิด (L = ๓): อยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจาก มทร.ล้านนา มีหลายคณะ หลายเขตพื้นที่ และมีการจัดซื้อวัสดุฝึกปฏิบัติการ (เช่น เครื่องมือช่าง วัสดุการเกษตร อุปกรณ์คอมพิวเตอร์) จำนวนมากในแต่ละปีงบประมาณ การจัดซื้อวิธีเฉพาะเจาะจงในวงเงินเล็กๆ หรือการกำหนดสเปกครุภัณฑ์ในระดับคณะจึงมีโอกาสดังกล่าว "ลื้อคสเปก" เพื่อรับเงินทอนได้ง่ายกว่ากระบวนการอื่น
  - ผลกระทบ (I = ๔): อยู่ในระดับ สูง เป็นประเด็นที่สำนักตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และ ป.ป.ช. เชียงใหม่/พื้นที่ เพ่งเล็งเป็นพิเศษ หากถูกตรวจพบมักเป็นข้อหาและส่งผลกระทบต่อคะแนน ITA ของมหาวิทยาลัยโดยตรง
- มาตรการควบคุมปัจจุบัน/ข้อเสนอแนะ:
  ๑. กำหนดนโยบายไม่ให้บุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับซัพพลายเออร์ร่วมเป็นกรรมการกำหนด TOR หรือกรรมการตรวจรับ
  ๒. ควบคุมการกำหนดราคากลางที่สืบมาจากท้องตลาดจริงอย่างน้อย ๓ ราย และเปิดเผยต่อสาธารณะ
  ๓. สุ่มตรวจ (Spot Check) วัสดุฝึกปฏิบัติการโดยหน่วยงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย

การประเมินความเสี่ยงทางการทุจริต

ประเด็น "การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจเพื่อรับสินบนในการดำเนินงาน

(ด้านการบริหารงานบุคคล)"

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มุ่งมั่นดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลและความโปร่งใส โดยตระหนักว่า "การบริหารงานบุคคล" เป็นกลไกต้นน้ำที่สำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการศึกษ อย่างไรก็ตาม กระบวนการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการสรรหา บรรจุแต่งตั้ง หรือการเลื่อนขั้นเงินเดือน ยังคงมีความเสี่ยงเชิงระบบต่อการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์มิชอบเพื่อเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งพฤติการณ์ดังกล่าวนอกจากจะทำลายระบบคุณธรรมและบั่นทอนขวัญกำลังใจของคนทำงานแล้ว ยังส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสถาบัน มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องจัดทำเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงนี้ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และสกัดกั้นโอกาสในการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างเป็นรูปธรรม

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ใช้พิจารณาจากความถี่หรือจำนวนข้อตรวจพบการทุจริตในการเรียกรับสินบน เพื่อเอื้อต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ในกระบวนการบริหารงานบุคคล (เช่น การสอบแข่งขัน การตรวจประเมินผลงาน หรือการเลื่อนตำแหน่ง)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	จำนวนข้อตรวจพบการทุจริตในการเรียกรับสินบนเพื่อเอื้อต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวการทุจริต มากกว่า ๕ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๔	สูง	มีโอกาสดังกล่าวการทุจริต ไม่เกิน ๔ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวการทุจริต ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๒	น้อย	มีโอกาสดังกล่าวการทุจริต ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวการทุจริต ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ

๒. เกณฑ์ผลกระทบที่ส่งผลหากเกิดความเสีย (Impact)

ใช้พิจารณาจากความเสียหายด้านภาพลักษณ์ ความโปร่งใส และชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย รวมถึงระดับความรุนแรงของการร้องเรียนและการดำเนินคดีทางกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่

ระดับ	ระดับผลกระทบ	ความเสียหายด้านภาพลักษณ์และด้านชื่อเสียง
๕	สูงมาก	เกิดความเสียหายต่อมหาวิทยาลัยที่มีภาพลักษณ์ที่ติดลบเรื่องความโปร่งใส โดยเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางศาลยุติธรรม
๔	สูง	มีการร้องเรียนต่อสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดเชียงใหม่ (สตง.) หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
๓	ปานกลาง	มหาวิทยาลัยได้รับหนังสือร้องเรียน หรือแจ้งเบาะแส ทั้งจากบุคคลภายในและภายนอกองค์กร
๒	น้อย	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย
๑	น้อยมาก	แทบไม่เคยเกิดขึ้นเลย

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงเกิดจากผลคูณของคะแนน โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) × ผลกระทบ (Impact) เพื่อนำไปจัดลำดับความสำคัญและวางมาตรการตอบสนองต่อความเสี่ยง

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	ต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อจัดการความเสี่ยงทันที และรายงานผู้บริหารระดับสูงเพื่อทบทวนระบบงาน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk: H)	๙ - ๑๔ คะแนน	ต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรม
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk: M)	๔ - ๘ คะแนน	สามารถควบคุมได้ด้วยการปรับปรุงกระบวนการ และการกำกับดูแลภายในหน่วยงานอย่างใกล้ชิด
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงได้ ควบคุมดูแลตามระเบียบปฏิบัติปกติของงานบริหารงานบุคคล

การประเมินความเสี่ยงทางการทุจริต

๑. การระบุประเด็นความเสี่ยงย่อย (ด้านการบริหารงานบุคคล)

มีความเสี่ยงต่อการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์

- **การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง:** การรับสินบนเพื่อช่วยเหลือในการสอบแข่งขัน การลื้อคตัวบุคคลในตำแหน่งอาจารย์หรือพนักงานมหาวิทยาลัย หรือการช่วยเหลือผู้ขาดคุณสมบัติให้ผ่านการคัดเลือก
- **กระบวนการประเมินผลงานและการเลื่อนขั้นเงินเดือน:** การรับผลประโยชน์เพื่อปรับคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน (KPIs) ให้สูงขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้เลื่อนขั้นเงินเดือนในโควตาสูงสุด
- **การกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ/สูงขึ้น** การรับสินบนเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินเรื่อง หรือการช่วยเหลือในการเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงาน (Peer Reviewer) ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ขอ
- **กระบวนการทางวินัยและการอุทธรณ์:** การใช้อำนาจเพื่อเอื้อประโยชน์ในการลดหย่อนโทษทางวินัย หรือตั้งเรื่องการสอบสวนให้ล่าช้าจนขาดอายุความเพื่อแลกกับผลประโยชน์

ตารางประเมินความเสี่ยงด้านบริหารงานบุคคล (Risk Register Baseline)

ประเด็นความเสี่ยง / กระบวนการ	โอกาสเกิด(L)	ผลกระทบ(I)	คะแนนรวม(Risk Score)	ระดับความเสี่ยง(Risk Level)
๑. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง(ช่วยเหลือให้สอบผ่าน/ขึ้นบัญชี)	๒	๔	๘	ปานกลาง (M)
๒. กระบวนการประเมินผลงานและการเลื่อนขั้นเงินเดือน (ปรับคะแนน Performance เอื้อโควตา)	๓	๓	๙	สูง (H)
๓. การกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ/สูงขึ้น (เร่งรัด/เอื้อประโยชน์ผลงานวิชาการ)	๒	๔	๘	ปานกลาง (M)
๔. กระบวนการทางวินัยและการอุทธรณ์ (ใช้อำนาจมิชอบเพื่อ "เป่าคดี")	๒	๕	๑๐	สูง (H)

รายละเอียดการประเมินและมาตรการควบคุมความเสี่ยงแต่ละด้าน

๑. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

- **วิเคราะห์คะแนน (L=๒, I=๔, Score=๘):** เนื่องจากปัจจุบันระบบการสอบแข่งขันมีคณะกรรมการหลายฝ่ายและใช้ข้อสอบกลาง โอกาสเกิดการทุจริตในวงกว้างจึงอยู่ในระดับน้อย แต่หากเกิดการรั่วไหลของข้อสอบ หรือมีการล่อลวงผลในภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง (สัมภาษณ์) ผลกระทบจะสูงทันที เพราะจะถูกร้องเรียนไปยัง ป.ป.ช. หรือ สตง.
- **มาตรการควบคุมที่มีอยู่/ควรเพิ่ม:**
  - ใช้ระบบจัดเก็บข้อสอบที่เป็นความลับขั้นสูงสุดและสุ่มเลือกข้อสอบในวันสอบ
  - เพิ่มสัดส่วนกรรมการภายนอกในระบบการสอบสัมภาษณ์ และใช้การบันทึกวิดีโอ/เสียงระหว่างสัมภาษณ์ไว้เป็นหลักฐาน

๒. กระบวนการประเมินผลงานและการเลื่อนขั้นเงินเดือน

- **วิเคราะห์คะแนน (L=๓, I=๓, Score=๙):** ถือเป็นความเสี่ยงระดับสูง เนื่องจากกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance) เกิดขึ้นบ่อย (ปีละ ๒ ครั้ง) และต้องใช้อำนาจดุลยพินิจของหัวหน้างานโดยตรง จึงมีโอกาสเกิดเส้นสายหรือการรับประโยชน์เพื่อแลกกับคะแนนที่สูงกว่าความเป็นจริง นำไปสู่การร้องเรียนภายในองค์กรบ่อยครั้ง
- **มาตรการควบคุมที่มีอยู่/ควรเพิ่ม:**
  - กำหนดแนวทางการประเมินผลงานและการเลื่อนขั้นเงินเดือนให้มีตัวชี้วัด (KPIs) ที่สามารถวัดคุณภาพได้
  - จัดตั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง เพื่อตรวจสอบความผิดปกติหากมีบุคลากรได้คะแนนดีเด่นติดต่อกัน โดยไม่มีผลงานเชิงประจักษ์

๓. การกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ/สูงขึ้น

- **วิเคราะห์คะแนน (L=๒, I=๔, Score=๘):** โอกาสเกิดอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากมีกระบวนการกลั่นกรองและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (Peer Reviewer) ร่วมประเมิน แต่ช่องโหว่จะอยู่ที่กระบวนการภายใน เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลเร่งรัดคิว หรือการส่งงานให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ "รู้จักกัน" หากถูกจับได้จะกระทบชื่อเสียงและมาตรฐานวิชาการของมหาวิทยาลัยอย่างสูง
- **มาตรการควบคุมที่มีอยู่/ควรเพิ่ม:**
  - ใช้ระบบปิดในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ (Double-blind review)
  - สร้างระบบ Dashboard ติดตามสถานะการขอตำแหน่งทางวิชาการที่ทุกคนสามารถเช็คคิวและความคืบหน้าได้ เพื่อป้องกันการแซงคิวหรือเร่งรัดเป็นกรณีพิเศษ

๔. กระบวนการทางวินัยและการอุทธรณ์

- **วิเคราะห์คะแนน (L=๒, I=๕, Score=๑๐):** แม้ว่าสถิติการเกิดคดีวินัยร้ายแรงจะน้อย แต่ผลกระทบอยู่ในระดับสูงมาก (๕) เพราะหากมีพฤติกรรมการรับสินบนเพื่อ "เป่าคดี" หรือลดหย่อนโทษให้กับผู้กระทำผิด จะส่งผลให้ภาพลักษณ์ความโปร่งใสของมหาวิทยาลัยติดลบทันที และผู้ใช้อำนาจจะถูกดำเนินคดีอาญาในศาลทุจริตและประมิชอบ
- **มาตรการควบคุมที่มีอยู่/ควรเพิ่ม:**
  - กำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยที่เป็นคนนอกหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย มาร่วมเป็นกรรมการ
  - เปิดเผยแพร่สรุปการลงโทษทางวินัย (โดยปิดบังชื่อ) ให้บุคลากรภายในรับทราบเพื่อแสดงความโปร่งใสและสร้างความเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

การประเมินความเสี่ยงทางด้านการทุจริต

ประเด็น "การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจเพื่อรับสินบนในการดำเนินงาน

(ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง)"

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มุ่งมั่นรักษาความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด โดยตระหนักว่าภารกิจ "ด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ" เป็นกระบวนการสำคัญที่มีความเสี่ยงเชิงระบบสูงต่อการเรียกรับสินบน การกำหนดเงื่อนไขเอื้อประโยชน์ หรือการกีดกันทางการค้า ซึ่งพฤติกรรมทุจริตนี้นอกจากจะทำให้มหาวิทยาลัยสูญเสียผลประโยชน์และได้พัสดุหรือบริการที่ต่ำกว่ามาตรฐานแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ความซื่อสัตย์สุจริตขององค์กร มหาวิทยาลัยจึงจัดทำเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงนี้ขึ้นเพื่อเป็นกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และสกัดกั้นโอกาสการทุจริตในทุกขั้นตอนอย่างเป็นรูปธรรม

๑.เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ คะแนน	โอกาสที่จะเกิด	เกณฑ์คำอธิบาย (ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง มทร.ล้านนา)
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดการทุจริต/ตรวจพบในโครงการจัดซื้อจัดจ้าง มากกว่า ๕ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดการทุจริต/ตรวจพบในโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เกิน ๔ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดการทุจริต/ตรวจพบในโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดการทุจริต/ตรวจพบในโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดการทุจริต/ตรวจพบในโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ

๒. เกณฑ์ผลกระทบที่ส่งผลหากเกิดความเสียหาย (Impact)

ระดับ คะแนน	ระดับ ผลกระทบ	เกณฑ์คำอธิบาย (ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง มทร.ล้านนา)
๕	สูงมาก	เกิดความเสียหายต่อมหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่พัสดุ/คณะกรรมการตรวจรับถูก ลงโทษวินัยร้ายแรง หรือถูกข่มขู่ความผิดโดย ป.ป.ช. เข้าสู่กระบวนการศาลอาญาคดีทุจริต ฯ
๔	สูง	มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการเอื้อประโยชน์หรือรับสินบนในโครงการจัดซื้อจัดจ้างไปยัง สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดเชียงใหม่ (สตง.) หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. / ป.ป.ท. และมีการเข้ามาตรวจสอบเชิงลึก
๓	ปานกลาง	มหาวิทยาลัยได้รับหนังสือร้องเรียน/แจ้งเบาะแส หรือมีการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง จากผู้ประกอบการว่ามีการส่อทุจริตหรือไม่โปร่งใส
๒	น้อย	ปรากฏข่าวลือ ข้อร้องเรียนภายใน หรือกระแสนสือสังคมออนไลน์เกี่ยวกับการถือคสปก หรือการทุจริตในบางโครงการของคณะ/สถาบัน
๑	น้อยมาก	แทบไม่เคยเกิดขึ้นเลย หรือเกิดข้อผิดพลาดทางเทคนิคด้านเอกสารพัสดุเล็กน้อยที่ไม่ส่งผล กระทบต่อความโปร่งใส

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Score)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	แนวทางการจัดการความเสี่ยง (Risk Response)
ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E)	๑๕ – ๒๕ คะแนน	ยอมรับไม่ได้ ต้องหยุดกระบวนการเพื่อทบทวน ทับซ้อน มาตรการทันที และรายงานต่ออธิการบดี
ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk: H)	๙ - ๑๔ คะแนน	ต้องกำหนดมาตรการควบคุมเพิ่มเติมอย่างเร่งด่วน และจัดให้มี หน่วยงานภายนอกคณะร่วมตรวจสอบ
ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk: M)	๔ - ๘ คะแนน	ใช้มาตรการควบคุมภายในและการกำกับดูแลตามปกติ แต่เพิ่ม ความถี่ในการสุ่มตรวจ
ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑ - ๓ คะแนน	ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ควบคุมด้วยระเบียบพัสดุ ประจำวัน

สรุปช่วงคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด:

- ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E): คำน้ำหนัก ๑๕ – ๒๕ คะแนน (ต้องมีมาตรการจัดการทันทีและเสนอผู้บริหารระดับสูง)
- ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk: H): คำน้ำหนัก ๙ - ๑๔ คะแนน (ต้องมีมาตรการควบคุมและตรวจสอบอย่างใกล้ชิด)
- ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk: M): คำน้ำหนัก ๔ - ๘ คะแนน (ควรมีมาตรการป้องกันหรือทบทวนแนวปฏิบัติกระบวนการทำงาน)
- ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L): คำน้ำหนัก ๑ - ๓ คะแนน (ควบคุมด้วยแนวปฏิบัติปกติหรือยอมรับความเสี่ยงได้)

การประเมินความเสี่ยงทางด้านการทุจริต

ประเด็น "การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจเพื่อรับสินบนในการดำเนินงาน

(ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง)"

๑. การระบุประเด็นความเสี่ยงย่อย (ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง)

- **ขั้นตอนการกำหนดคุณลักษณะ (TOR):** การรับผลประโยชน์เพื่อ "ลื้อคสเปก" เอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
- **ขั้นตอนการเสนอราคา:** การรู้ไหลของราคากลาง หรือข้อมูลคู่แข่ง เพื่อแลกกับเงินสินบน (เงินทอน)
- **ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ/งานจ้าง:** การรับสินบนเพื่อยอมให้ตรวจรับงานที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือต่ำกว่า TOR รวมถึงการตรวจรับงานล่าช้าเพื่อบีบให้ผู้รับจ้างจ่ายเงิน
- **ขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน:** การประวิงเวลาจ่ายเงินงวดเพื่อเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทน

๒. การประเมิน

ขั้นตอน/กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	คะแนนรวม (L × I)	ระดับความเสี่ยง
๑. ขั้นตอนการกำหนดคุณลักษณะ (TOR) (การรับประโยชน์เพื่อลื้อคสเปก)	๓	๔	๑๒	ความเสี่ยงระดับสูง (H)
๒. ขั้นตอนการเสนอราคา (การรู้ไหลของข้อมูลเพื่อแลกเงินทอน)	๒	๔	๘	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (M)
๓. ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ/งานจ้าง (ยอมรับงานต่ำกว่ามาตรฐาน/ประวิงเวลาเพื่อบีบบังคับ)	๓	๔	๑๒	ความเสี่ยงระดับสูง (H)
๔. ขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน (การประวิงเวลาเบิกจ่ายเพื่อเรียกรับผลประโยชน์)	๒	๓	๖	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (M)

การประเมินความเสี่ยงทางด้านการทุจริตของ มทร.ล้านนา ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยจำแนกตาม ๔ ขั้นตอนสำคัญที่คุณกำหนดมา โดยอ้างอิงเกณฑ์โอกาส (Likelihood: ๑-๕) ผลกระทบ (Impact: ๑-๕) และระดับความรุนแรง (Risk Score) ตามกรอบมาตรฐานเดิมของมหาวิทยาลัย เพื่อความถูกต้อง

รายละเอียดผลการประเมินและแนวทางควบคุมความเสี่ยง

๑. ขั้นตอนการกำหนดคุณลักษณะ (TOR)

- **พฤติการณ์ความเสี่ยง:** เจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมการจัดทำร่าง TOR (ซึ่งมักเป็นอาจารย์หรือบุคลากรในคณะ) เรียกรับสินบนจากผู้ประกอบการ เพื่อนำรายละเอียดสินค้า (Specification) ของบริษัทนั้นมาใส่ใน TOR ทำให้เกิดการ "ลื้อคสเปก" กีดกันผู้แข่งขันรายอื่น
- **ผลการประเมิน:**
  - **โอกาสเกิด (L = ๓):** ปานกลาง เนื่องจาก มทร.ล้านนา มีการจัดซื้อครุภัณฑ์ เครื่องมือช่าง และอุปกรณ์เฉพาะทางด้านการศึกษามาก ซึ่งสินค้าเหล่านี้มีผู้ขายน้อยรายในตลาด ทำให้เอื้อต่อการแอบแฝงลื้อคสเปกได้ง่าย
  - **ผลกระทบ (I = ๔):** สูง หากผู้ประกอบการรายอื่นพบความผิดปกติ มักเกิดการอุทธรณ์และร้องเรียนไปยัง สำนักตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) หรือ ป.ป.ช. ซึ่งจะทำให้กระบวนการจัดหาต้องล่าช้าหรือถูกยกเลิกโครงการ
- **มาตรการควบคุมที่เสนอแนะ:**
  - ห้ามใช้สเปกของบริษัทใดบริษัทหนึ่งเป็นฐานในการเขียน โดยต้องสืบราคาและคุณลักษณะจากอย่างน้อย ๓ บริษัท
  - เปิดเผยแพร่ TOR บนเว็บไซต์เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณชนอย่างโปร่งใสตามกฎหมาย

๒. ขั้นตอนการเสนอราคา

- **พฤติการณ์ความเสี่ยง:** การรั่วไหลของข้อมูลภายใน เช่น ราคากลางที่แท้จริง (กรณีวิธีเฉพาะเจาะจง) หรือรายชื่อและราคาของผู้ร่วมแข่งขันรายอื่น เพื่อให้บริษัทที่จ่ายสินบนสามารถเสนอราคาที่ชนะได้ฉิวเฉียด หรือเกิดพฤติกรรม "เงินทอน"
- **ผลการประเมิน:**
  - **โอกาสเกิด (L = ๒):** น้อย เนื่องจากปัจจุบันระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐใช้ระบบ e-GP (Electronic Government Procurement) ของกรมบัญชีกลางเป็นหลัก ข้อมูลการเสนอราคาจะถูกล็อกไว้ในระบบส่วนกลาง เจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่ไม่สามารถเข้าไปดูได้จนกว่าจะถึงเวลาเปิดซอง
  - **ผลกระทบ (I = ๔):** สูง แม้เกิดได้ยากแต่หากเกิดการรั่วไหลจริง ถือเป็นการสมยอมราคา (ฮั้วประมูล) ซึ่งผิดกฎหมายร้ายแรงและนำไปสู่การดำเนินคดีอาญา
- **มาตรการควบคุมที่เสนอแนะ:**
  - จำกัดสิทธิ์ผู้เข้าถึงเอกสารงบประมาณภายในก่อนการประกาศระบบ e-GP
  - มีมาตรการรักษาความลับของทางราชการอย่างเคร่งครัดในขั้นตอนคำนวณราคากลาง

๓. ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ/งานจ้าง

- **พฤติการณ์ความเสี่ยง:** แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ (๑) กรรมการตรวจรับงานยอมลงนามผ่านให้ ทั้งที่ของที่ส่งมอบต่ำกว่าสเปกใน TOR เพื่อแลกสินบน และ (๒) กรรมการหรือเจ้าหน้าที่กลั่นแกล้งตรวจรับล่าช้า หาข้อตำหนิที่ไม่มีนัยสำคัญ เพื่อบีบให้ผู้รับจ้างต้องยอมจ่ายเงินใต้โต๊ะเพื่อให้งานผ่าน
- **ผลการประเมิน:**
  - **โอกาสเกิด (L = ๓):** ปานกลาง เนื่องจากคณะกรรมการตรวจรับบางท่านอาจขาดความเชี่ยวชาญทางเทคนิคในการตรวจสอบครุภัณฑ์ซับซ้อน หรือกรณีงานก่อสร้างอาคารเรียน ทำให้ต้องเชื่อตามที่ผู้รับจ้างชี้แจง หรืออาจถูกกดดัน/ชักจูงได้ง่าย
  - **ผลกระทบ (I = ๔):** สูง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อมหาวิทยาลัยที่ได้ของไม่ได้มาตรฐานมาใช้งาน และเป็นจุดที่มักถูกสุ่มตรวจพบโดยหน่วยงานตรวจสอบภายในและ สตง.
- **มาตรการควบคุมที่เสนอแนะ:**
  - จัดทำคู่มือและแบบฟอร์มการตรวจรับ (Checklist) ที่ระบุหัวข้อตรวจรับตรงตาม TOR ทุกข้อ
  - กำหนดหลักเกณฑ์/ข้อปฏิบัติ ให้มีการถ่ายภาพหรือวิดีโอขณะตรวจรับพัสดุอย่างละเอียดเพื่อเป็นหลักฐานยืนยัน

๔. ขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน

- **พฤติการณ์ความเสี่ยง:** หลังจากตรวจรับงานเสร็จสิ้นแล้ว เจ้าหน้าที่การเงินหรือผู้มีอำนาจอนุมัติ จงใจประวิงเวลา ดึงเรื่องเอกสารการเบิกจ่ายเงินงวดให้ล่าช้า เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนหรือเงินสินบนค่าเร่งรัดจาก ผู้รับจ้าง
- **ผลการประเมิน:**
  - **โอกาสเกิด (L = ๒):** น้อย เนื่องจากระบบบัญชีและการเงินของ มทร.ล้านนา มีขั้นตอนที่เป็นลายลักษณ์อักษรและมีระบบคิวงานควบคุมการจ่ายเงินตามลำดับเอกสาร
  - **ผลกระทบ (I = ๓):** ปานกลาง หากมีการประวิงเวลา มักจะเกิดการร้องเรียนหรือทวงถามจากคู่สัญญาเข้ามายังมหาวิทยาลัยโดยตรง (หนังสือร้องเรียนภายใน/ภายนอก) ซึ่งสามารถตรวจสอบเส้นทางเดินของเอกสารได้ไม่ยาก
- **มาตรการควบคุมที่เสนอแนะ:**
  - กำหนดมาตรฐานระยะเวลาการทำงาน ในขั้นตอนการเบิกจ่ายให้ชัดเจน เช่น เงินต้องโอนภายใน X วันทำการหลังตรวจรับสำเร็จ
  - ใช้ระบบติดตามสถานะเอกสารทางการเงิน เพื่อให้คู่สัญญาและผู้บริหารสามารถตรวจสอบความคืบหน้าได้ตลอดเวลา

แผนการจัดการความเสี่ยงด้านทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปี ๒๕๖๙

ประเด็น	ด้าน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ/ กำกับ	ระยะเวลา ดำเนินการ
๑.การจัดซื้อจัด จ้าง/จัดหาวัสดุ ฝึกปฏิบัติการ (รับประโยชน์จาก ซัพพลายเออร์)	ด้านการจัด การศึกษา	สูง (๑๒ H)	○ กำหนดนโยบาย ไม่ให้บุคคลที่มี ความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับซัพ พลายเออร์ร่วม เป็นกรรมการ กำหนด TOR หรือกรรมการ ตรวจรับ ○ ควบคุมการ กำหนด ราคา กลางที่สืบมา จากท้องตลาด จริงอย่างน้อย ๓ ราย และ เปิดเผยต่อ สาธารณะ ○ สุ่มตรวจ (Spot Check) วัสดุฝึก ปฏิบัติการโดย หน่วยงาน ตรวจสอบ ภายในของ มหาวิทยาลัย	คณบดี/รอง อธิการบดีฝ่าย วิชาการฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐

ประเด็น	ด้าน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ/ กำกับ	ระยะเวลา ดำเนินการ
๒.การกำหนด คุณลักษณะ (TOR)(การรับ ประโยชน์เพื่อลือค สเปก)	ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง	สูง (๑๒ H)	- กำหนดนโยบาย ไม่ให้ใช้สเปกของ บริษัทใดบริษัทหนึ่ง เป็นฐานในการเขียน โดยต้องสืบราคา และคุณลักษณะจาก อย่างน้อย ๓ บริษัท - เปิดเผยร่าง TOR บนเว็บไซต์เพื่อรับ ฟังความคิดเห็นจาก สาธารณชนอย่าง โปร่งใสตาม กฎหมาย	กองคลัง/รอง อธิการบดีฝ่าย บริหารฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐
๓.การตรวจรับ พัสดุ/งานจ้าง (ยอมรับงานต่ำ กว่ามาตรฐาน/ ประวิงเวลาเพื่อ ปีบบสินบน)	ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง	สูง (๑๒ H)	- จัดทำคู่มือและ แบบฟอร์มการตรวจ รับ (Checklist) ที่ ระบุหัวข้อตรวจรับ ตรงตาม TOR ทุก ข้อ - กำหนด หลักเกณฑ์/ข้อ ปฏิบัติ ให้มีการ ถ่ายภาพหรือวิดีโอ ขณะตรวจรับพัสดุ อย่างละเอียดเพื่อ เป็นหลักฐานยืนยัน	กองคลัง/รอง อธิการบดีฝ่าย บริหารฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐

ประเด็น	ด้าน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ/ กำกับ	ระยะเวลา ดำเนินการ
๔.กระบวนการทางวินัยและการอุทธรณ์ (ใช้อำนาจมิชอบเพื่อ "เป่าคดี")	ด้านการบริหารงานบุคคล	สูง (๑๐ H)	- กำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยที่เป็นคนนอกหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมาร่วมเป็นกรรมการ - เปิดเผยผลสรุปการลงโทษทางวินัย (โดยปิดบังชื่อ) ให้บุคลากรภายในรับทราบเพื่อแสดงความโปร่งใสและสร้างความเกรงกลัวต่อการกระทำผิด	กองบริหารงานบุคคล/รองอธิการบดีฝ่ายบริหารฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐
๕.กระบวนการประเมินผลงานและการเลื่อนขั้นเงินเดือน (ปรับคะแนน Performance เอื้อโควตา)	ด้านการบริหารงานบุคคล	สูง (๙ H)	- กำหนดแนวทางการประเมินผลงานและการเลื่อนขั้นเงินเดือน ให้มีตัวชี้วัด (KPIs) ที่สามารถวัดคุณภาพได้ - จัดตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองเพื่อตรวจสอบความผิดปกติหากมีบุคลากรได้คะแนนดีเด่นติดต่อกันโดยไม่มีผลงานเชิงประจักษ์	กองบริหารงานบุคคล/รองอธิการบดีฝ่ายบริหารฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐

ประเด็น	ด้าน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ/ กำกับ	ระยะเวลา ดำเนินการ
๖.กระบวนการ รับเข้าศึกษา (โควตา/สาขา แข่งขันสูง)	การจัดการ ศึกษา	ปานกลาง (๘ M)	จัดให้มีกรรมการ คัดเลือกรอบโควตา มากกว่า ๓ คน และ เปิดเผยรายชื่อผู้ผ่าน การคัดเลือกพร้อม คะแนนรวมอย่าง เป็นลายลักษณ์ อักษร	คณบดี/รอง อธิการบดีฝ่าย วิชาการฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐
๗.การสรรหาและ บรรจุแต่งตั้ง (ช่วยเหลือให้สอบ ผ่าน/ขึ้นบัญชี)	ด้านการ บริหารงาน บุคคล	ปานกลาง (๘ M)	๐ ใช้ระบบจัดเก็บ ข้อสอบที่เป็น ความลับขั้นสูงสุด และสุ่มเลือกข้อสอบ ในวันสอบ ๐ เพิ่มสัดส่วน กรรมการภายนอก ในระบบการสอบ สัมภาษณ์ และใช้ การบันทึกวิดีโอ/ เสียงระหว่าง สัมภาษณ์ไว้เป็น หลักฐาน	กองบริหารงาน บุคคล/รอง อธิการบดีฝ่าย บริหารฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐
๘.การกำหนด ตำแหน่งทาง วิชาการ/สูงขึ้น (เร่งรัด/เอื้อ ประโยชน์ผลงาน วิชาการ)	ด้านการ บริหารงาน บุคคล	ปานกลาง (๘ M)	๐ ใช้ระบบปิดในการ เลือกผู้ทรงคุณวุฒิ (Double-blind review) ๐ สร้างระบบ Dashboard ติดตามสถานะการ ขอตำแหน่งทาง วิชาการที่ทุกคน สามารถเช็คคิวและ	กองบริหารงาน บุคคล/รอง อธิการบดีฝ่าย บริหารฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐

ประเด็น	ด้าน	ระดับความ เสี่ยง	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ/ กำกับ	ระยะเวลา ดำเนินการ
			ความคืบหน้าได้ เพื่อป้องกันการแสวง คิวหรือเร่งรัดเป็น กรณีพิเศษ		
๙.ขั้นตอนการ เสนอราคา (การ รู้ไหลของข้อมูล เพื่อแลกเงินทอง)	ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง	ปานกลาง (๘ M)	๐ จำกัดสิทธิ์ผู้เข้าถึง เอกสารงบประมาณ ภายในก่อนการ ประกาศระบบ e-GP ๐ มีมาตรการรักษา ความลับของทาง ราชการอย่าง เคร่งครัดในขั้นตอน คำนวณราคากลาง	กองคลัง/รอง อธิการบดีฝ่าย บริหารฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐
๑๐.กระบวนการ วัดและ ประเมินผล (การ แก้เกรด/ช่วยให้ สอบผ่าน)	ด้านการจัด การศึกษา	ปานกลาง (๖ M)	ใช้ระบบการตัดเกรด ผ่านระบบ สารสนเทศ ส่วนกลางที่มีระบบ Log File บันทึกทุก ครั้งที่มีการแก้ไข คะแนน และต้อง ได้รับการอนุมัติจาก หัวหน้าสาขาและ คณบดีตามลำดับ	คณบดี/รอง อธิการบดีฝ่าย วิชาการฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐
๑๑.ขั้นตอนการ เบิกจ่ายเงิน (การประวิงเวลา เบิกจ่ายเพื่อเรียก รับผลประโยชน์)	ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง	ปานกลาง (๖ M)	๐ กำหนดมาตรฐาน ระยะเวลาการ ทำงาน (SLA: Service Level Agreement) ใน ขั้นตอนการเบิกจ่าย ให้ชัดเจน เช่น เงิน	กองคลัง/รอง อธิการบดีฝ่าย บริหารฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐

ประเด็น	ด้าน	ระดับความ เสี่ยง	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ/ กำกับ	ระยะเวลา ดำเนินการ
			ต้องโอนภายใน X วันทำการหลังตรวจ รับสำเร็จ o ใช้ระบบติดตาม สถานะเอกสารทาง การเงิน (Tracking System) เพื่อให้ คู่สัญญาและ ผู้บริหารสามารถ ตรวจสอบความ คืบหน้าได้ ตลอดเวลา		
๑๒.กระบวนการ อนุมัติสำเร็จ การศึกษา (เพื่อน ปรนเกณฑ์ ภาษาอังกฤษ/สห กิจ)	ด้านการจัด การศึกษา	ปานกลาง (๔ M)	ใช้ระบบตรวจสอบ เงื่อนไขการจบ การศึกษาแบบ อัตโนมัติ (Automation Check) โดยที่ระบบ จะไม่ยอมให้กด อนุมัติ "สำเร็จ การศึกษา" หากช่อง เงื่อนไข ภาษาอังกฤษ หรือสหกิจศึกษายัง ขึ้นสถานะไม่ผ่าน	คณบดี/รอง อธิการบดีฝ่าย วิชาการฯ	๑ ต.ค. ๒๕๖๙ – ๓๐ ก.ย. ๒๕๗๐

**แผนการจัดการความเสี่ยง
การทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2569**

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา